

VILÁG OSSZÁG

KOLOZSVAR, 1947 szeptember 11, csütörtök

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM 228. szám

„E háború után a nemzetek erős nemzeti öntudatra ébredtek. Azelőtt egész sor ország táncolt a reakció nójtájára. Ma ezek az országok új típusú demokráciák, megválaszthatatlan államférfiakkal. Dolgozunk összehozott joggal. Szövetkeztek, vízduzzasztó és elektromos centrák, munkásbrigádok, milliók szervezett akarata és munkája, munka a mi feleletünk mindenre.”

Három magyar írónak, Illyés Gyulának, Fodor Józsefnek és Barabás Tibornak mondotta ezeket Dimitrov György, Bulgária miniszterelnöke. Klasszikusabban és tömörebben tényleg sem lehetett volna fogalmazni az új Bulgária — s ezzel együtt a többi kelet-európai demokrácia — sorsképét, amint azt Dimitrov, a népek szabadságának e nagy harcosa a hitlerizmussal vívott győzelmes lipcsei per egykori hőse tette.

Valóban, Bulgária, amelyik most, szeptember kilencedikén ünnepelte felszabadulásának harmadik évfordulóját, összehozott joggal dolgozik, építi a békeszövét.

A történelem folyamán most először nyílik lehetőség a bolgár dolgozók milliói számára, hogy szabadon, a maguk akaratára, a maguk elgondolása szerint, jó gazda módjára rendezzék házukat, hogy önmön lényük szerint teremtsenek emberi életfeltételeket. Mert a bolgár nép s ebben is sorstársa a többi új dél-kelet-európai demokráciának, évszázadokon nem ismert egyebet, mint szolgálatot. Amikor a gyepől kibullott a török kezéből, máris kezdte ragadta a német. Az ostort a bolgár nép nyakán előkötődő kiváltságos osztály csattintotta el a dolgozó hátán. Ez a kékke szövetkezett törökkel, némettel s szolgálták őket a láncos kutyá oadaadásával, csakhogy megőrizhesse kiváltságait. Így csuszott bele Bulgária, népének akarata ellenére a hitleri kalandba. Vajon nem ugyanezt a helyzetképet vázolhatjuk fel magunk és szomszédaink sorsáról?

A bolgár nép kemény szabadságharcot vívott egész történelme során az elnyomók, a leigázók ellen. Harcolt a török ellen s szabadságharcosok tízezrei és százezrei hullottak el a bolgárok jobb jövőjéért. A hitleri elnyomók és bolgár szolgáik ellen is folytatta ezt a harcot. A bolgár dolgozó tömegek, élükön a munkás (kommunista) párttal, melynek az élén a már ekkor legendás hírű Dimitrov György állott, 1923 szeptemberében felkelést szerveztek s csak az elnyomó hatalom egész katonai és csendőri gépezetének megmozgatásával sikerült vértbejótani a szabadságharcot. Ezzel a felkeléssel a bolgár nép örökre beírta nevét a történelembe, a faszizmus elleni harc történetébe, hiszen a bolgárok voltak az első, akik fegyvert ragadtak a faszizmus ellen. S ezt a hagyományt meg is őrizték. Amikor a németbérenc bolgár cári kormány 1941-ben Hitler oldalán belépett a háborúba, ismét fellángolt a szabadságharc. A Munkás Párt irányítása alatt szervezkedett a bolgár szabadság brigádja s hamarosan az egész országban fellángolt a legelkeseredettebb partizánharc. Hidak robbantak, német vonatok pusztultak el, német katonai oszlopokat támadták meg és verték szét a hős bolgár partizánok. S hiába volt a hitleristák és bolgár bérenciek minden erőfeszítése, terrorintézkedése, a szabadságharcot nem lehetett legyűrni. A bolgár munkások, földművesek és haladó értelmiségiek állták a harcot. Egyre nagyobb területek kerültek a szabadságharcosok ellenőrzése alá s a háború utolsó szakaszában már az ország területének több mint fele volt partizán-kezbén.

Ezekben a kemény, áldozatos harcokban kovácsolódott acéllá az összes bolgár demokratikus erőket magába foglaló Hazafias Arcvonal. Az 1944 szeptemberében országszerte lezajló tömegütemések után, a felszabadító Vörös Hadsereg bevonulásakor, a Hazafias Arcvonal pártjából alakított kormány a nép bizalmából vette át az ország életének irányítását. A nép bizalmából, mert hiszen a bolgár dolgozók tudták és tapasztalták, kik voltak azok, akik érte harcoltak. Éppen ez a magyarázata annak, hogy Bulgáriában hatástalan maradt minden olyan kísérlet, amely a nyugati imperializmus szolgálatában a Szovjetunióval és a szomszédos népekkel szembe akarta állítani az országot. A Petkoffé próbálkozás csúfos kudarca s az egész idegen imperialista célok szolgálataiban álló ellenzék, széthullása ezt bizonyítja.

Bulgária népe, melyet miniszterelnöki tisztviselőiben, a felszabadulás után hazatért nagy szabadságharcosok, Dimitrov György vezet, ma már a népi demokrácia állapotában él és alkot. Ez azt jelenti, hogy Bulgáriában ma már a dolgozó tömegek, a munkások, földművesek és baloldali értelmiség kezében van az irányítás. Ök örököndnek az összes kulcsposztciókban s ök szabják meg az ország

A békeszerető népek reménykedéssel tekintenek Moszkva felé

Sztalin vezértábornagy üzenete a 800 éves Moszkva népéhez

A nyolcszázéves Moszkvát ünnepli most a Szovjetunió népe s velük együtt ünnepelnek a világ dolgozói. Moszkva alapításának nyolcszázadik évfordulója alkalmából Sztalin vezértábornagy üdvözlőt intézett a Szovjetunió fővárosához. Moszkva érdemeit méltatva, utalt az idegen elnyomók ellen vívott harcban vállalt vezető szerepére s méltatta mint a nagy, egységes Szovjetunió központját. Moszka, amint Sztalin vezértábornagy megállapította, élén állott a Szovjetunió népei szabadságharcának s ma mintaképpül szolgálhat a világ összes nagyvárosainak abban, ahogy a dolgozók számára otthont teremtett.

— Végül — fejeződik be Sztalin vezértábornagy üzenete — abban áll Moszkva érdeme, hogy szóvivője a tartós béke és a népek barátságára érdeklődő har-

nak; szóvivője egy új háború gyújtogatói ellen vívott harcnak. Az imperialisták számára a háború a leghasznosabb vállalkozás. Nem csodálható tehát, hogy az imperializmus ügynökei ilyen vagy olyan módon új háborút akarnak kiprovokálni. Moszkva érdeme, hogy fáradhatatlanul leleplezi egy új háború gyújtogatóit és a béke zászlaja köré tömöríti az összes békeszerető népeket. A békeszerető népek reménykedéssel tekintenek Moszkva, egy békeszerető nagyhatalom fővárosára a béke erős támasza felé. A Szovjetunió Legfelső Tanácsának Elnöksége Lenin-renddel tüntette ki Moszkva városát. A Szovjetunió fegyveres erőihez napirancsot intézett az évforduló alkalmából Bulgária hadseregtábornok, honvédelmi miniszter is, elrendelve, hogy a Szovjet-szövetség valamennyi tagállam-

nak fővárosában 20 ágyulövés ünnepelje Moszkát. A Szovjetunió Kormánya és a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának Központi Bizottsága közös levélben üdvözölte Moszkva dolgozóit, méltatva azt a hatalmas munkát, amit Moszkva dolgozói eddig végeztek s aminek az ezutáni elvégzését magukra vállalták. Caldarisz MENT, SZOFULISZ JÖTT, DE SEMMI SEM VALTOZIK. Amint előrelátható volt, a Caldarisz-kormány képtelen volt magát tartani. Caldarisz helyét most az agy Temisztoklesz Szofulisz vette át, aki, amint a világsajtó megállapítja, engedett az amerikai nyomásnak és elvállalta a kormányalakítást s ezzel — a hóhérszerepet, Caldarisz az új kormány névsorában is szerepel, jelezve, hogy semmi sem változik. Az új népellenes kormány most közkegyelemmel kísérletezik, ettől remélve a közhangulat megbékítését. Amnesztiát ígér azoknak a szabadságharcosoknak, akik egy hónapon belül beszolgálták fegyvereiket. — Ezt a kormányt az amerikaiak hozták létre azért, hogy bemutassák az ENSZ-nek, mint a szabadelvűség mintaképet. Az athéni kormány el akarja venni a fegyvereket a partizánoktól és külföldi kizsákmányolókat kezdte akarja juttatni az országot — állapította meg a görög szabadságharcos rádió. Görög haladó politikai körökben egyébként máris az a vélemény alakult ki, hogy az új Szofulisz-féle népellenes kormány sem mentheti meg a monarcho-fasiszta rendszert az összeomlástól.

Itt az új közellátási rendszer

Teljesen szabad a kukorica, burgonya, vaj, zsír, baromfi és a zöldség forgalma

Szeptember 15-től minden kolozsvári lakos megkapja kenyérfeladását

Lapunk legutóbbi számában közöltük, hogy az ipari és kereskedelemügyi minisztériumban kidolgozták az új közellátási rendszert. Az új közellátási rendszerrel kapcsolatban az iparügyi és kereskedelemügyi minisztérium és a belügyminisztérium igen fontos rendelkezést adott ki.

A rendelkezés lényege, hogy sok elsőrendű fontos élelmiszer forgalmát teljesen szabadá tették, ami a szállítások megkönnyítésével és a szállítási díjak leszállításával egyidejűleg lehetővé teszi a magánháztartásoknak az eddigieknél sokkal fokozottabb ellátását.

A rendelkezés lényege, hogy sok elsőrendű fontos élelmiszer forgalmát teljesen szabadá tették, ami a szállítások megkönnyítésével és a szállítási díjak leszállításával egyidejűleg lehetővé teszi a magánháztartásoknak az eddigieknél sokkal fokozottabb ellátását.

A RENDELET TÖRVÉNY SZÖVEGE

BUKAREST. — Teohari Georgescu belügyminiszter és Maurer Gheorghe, az iparügyi és kereskedelemügyi minisztérium államtitkára, törvényrendeletet adott ki az élelmiszerek forgalmára s szállítására és fogyasztására vonatkozóan. A rendelet értelmében teljesen szabadá tették a kukorica, kukoricaliszt, burgonya, mindenféle zöldségfélék, turfófélék a parasztvaj, mindenféle hideg felvágott és szárnyas eladását, vásárlását és szállítását. Szigorúan tilos ezen élelmiszerek forgalmának bárki által történő megakadályozása. Szabadá tették továbbá az alábbi, részben mennyiségileg meghatározott élelmiszerek forgalmát is: 25 kgr. buza, rozs, vagy egységes liszt, 5 kgr. friss hús, 1 disznókonzervek, vegyesiz és olaj. A rendelkezés teljes szövege egyébként a következő: I. szakasz: Az összes élelmiszerek eladása, vásárlása, szállítása és fogyasztása teljesen szabad az alább felsoroltak kivételével, amelyek továbbra is kötött forgalomban maradnak a fennálló törvényes intézkedések szerint: a) buza, rozs, árpa és zab; b) kenyér és az az a) pont alatti gabonafélékből készült liszt; c) lisztből készült száraztészták és kétszersültök; d) griz, árpakása és gabonaművekből készült dara; e) cukor; f) gyárilag készült vegyesiz, gyümölcslevek; g) napraforgó és repcemag; h) napraforgó és repcemagból sajtolt olaj; é) mézszárszéki vágásra kerülő vágómarha és disznó; j) marha és disznóhús, k) friss s sózott hal; bármilyenfajta ikra kivételével; l) fémlemezből készült dobozoskórhakott zöldség-, hal- és huskonzervek; m) gépi berendezésekkel készült préselt vaj.

A FALUSI LAKOSSÁG ÉS A MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK JOGAI

II. szakasz: Szabad az első szakaszban felsorolt, kötött forgalmú élelmiszereknek az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium által megállapított szabad kvótájának az eladása, vásárlása és szállítása, a buza, rozs és lisztfélék kivételével, amelyek csak az alábbi intézkedések keretein belül lehet vásárolni és szállítani. A falvak lakosai a buza és rozs szabad kvótából annyit vásárolhatnak és szállíthatnak az illetékes mezőgazdasági kamara, vagy kirendeltség bizonyítványa alapján, amennyire a vetési munkálatokhoz szükségük van. A mezőgazdasági munkások szabadon elszállíthatják mindazt a buzát és rozsmennyiséget, amit munkadíj fejében kaptak, a munkahelyük szerint illetékes községi előljárási bizottság bizonyítványa alapján. A háztartásban való felhasználásra a szabadon maradt buzamennyiségből minden formáság nélkül mindenki 25 kiló buzát, rozst, vagy egységeslisztet vásárolhat, szállíthat, vagy készletben tarthat. A törvényhatósági jogú városokban és más városi községekben lakó magánfogyasztóknak a termelőktől közvetlenül a következő cikkeket szabad megvásárolni és elszállítani: 1 disznó, amelyet felhízalhatnak és levághatnak, saját háztartásuk céljára, 5 kiló friss húst, amely falusi vágásból származik.

KOLOZSVAR KENYÉRELÁLTÁSA

Miniszteri intézkedésre Kolozsvár város területén élő, ekonómát-

hoz nem tartozó lakosok részére szeptember 15-től kenyéret és mállélisztet fognak osztani. Henteente egyszer 250 gram kenyéret, háromszor pedig 250 gram mállélisztet. Felhívjuk azoknak a lakósnak a figyelmét, akik ellátószerveknek nem tagjai, hogy szeptember 11 és 12-én iratkozzanak fel a lakóhelyükhöz legközelebb eső élelmiszerkereskedésben. A feliratkozás alkalmával lehető kell helyezni az élelmiszerkönyvecskéket, ugyanakkor fel kell mutatniak rendőrségi bejelentőlapjukat. Azok az ellátószervi tagok, akik élelmiszerkönyvecskéjüket eddig nem adták le, két napon belül kötelesek azokat lehető helyezni a lakóhelyükhöz legközelebb eső sütőiparosnak, az összesítőjegyzék mellett kötelesek a szelvényeket a közellátási hivatalhoz benyújtani. A fenti kenyérelátásban nem részesülhetnek azok a termelők, kiknek gabonakészületek van. A jelen közlemény végrehajtásáért, valamint a visszafélésekért az élelmiszerkereskedők és a sütőiparosok közösen felelősek.

sorsát. S ez, a népi érdekek Bulgáriában soha nem látott érvényesülését teszi lehetővé. A béktért küzdő, a kelet-európai népek békefrontjának egyik pillérének képező bolgár nép felszámolta a véres és keserves múlt hagyatékát. Földet osztott s a bolgár kétéves tero megvalósításával megkezdte az iparosítást. Villart, az ismert francia közéleti férfi, aki nemrégiben meglátogatta Bulgáriát, mondotta a tiszteletre rendezett szófiai sajtótörténeten: „Bulgária a kétéves gazdasági tero végrehajtásával kikerülhet azt, hogy egyes nyugati államoktól „áldást” és pénzügyi támogatást kapjon. Bulgária két

évtized alatt utolérheti a gazdaságilag leghaladottabb országokat is. En megmondom Franciaország demokratáinak, hogyan építik önké a demokráciát és hogyan lépték Dimitrov vezetés alatt új utra, a jövőjükhöz vezető sajátos utra.” A Hazafias Arcvonal Kormányának célja az iparosított, gazdaságilag független Bulgária megteremtése. A kétéves tero felszámolja az ország elmaradottságát szellemekben is. Az igen jelentős alfabetizmust már kioldották, két új egyetemet létesítettek s a szakiskolák és középiskolák egész sora létesült. Közben készül az új bolgár alkotmány,

mely a jövőnd újabb távolait nyitja meg. Ez az alkotmánytervezet megállapítja: a föld azé, aki megműveli; a földtársadalmi, gazdasági tényező a munka, valamint, hogy az állami, szövetkezeti és egyesületi tulajdon mellett létezik a személyes munka és megkalkulása után szerzett magántulajdon is. Ugyanakkor azt is megszabja az új alkotmánytervezet, hogy az ország életét gazdasági tero kell, hogy irányítsa. Bulgária megszerezte, kibarcolta a szabadságot és most, ennek birtokában építi munkaközös kemény, munkások által vezetett háborúban keresi boldogulását. Nem más, hanem a békeszerető népek leigázása, más népek nyomorúsága

szülő boldogulágukat. Aván akar eljutni a jobb életbe, hanem egyedül a maga munkájával. Munka a mi feleletünk! — mondotta Dimitrov miniszterelnök. — Szele együtt elmondhatják a délkelet-európai országok: Románia, Jugoszlávia, Magyarország dolgozói is: munka a mi feleletünk, közös munka, minden olyan kísérletre, amely egymással, vagy hatalmas szomszédokkal, a Szovjetunióval akar bennünket agyítani. A békefront új jel imerik az igazságot. Tudják, hogy önmön erejükre és a hatáti Szovjetunióra is. munkaközös kemény, munkások által vezetett háborúban keresi boldogulását. Nem más, hanem a békeszerető népek leigázása, más népek nyomorúsága

I. Mihály király

Hét évvel ezelőtt lépett az ország trónjára. Az évforduló alkalmából az egész országban ünnepi istentiszteletet tartottak. Bukarestben a kormány tagjainak, a diplomáciai kar képviselőinek és a hadseregnek a részvételével a pátriárkátuson tartották ünnepi Te Deumot.

Te Deum után a lovas testőrezred díszfelvonulása következett, majd a diplomáciai kar tagjai és a Szövetséges Ellenőrző Bizottság, valamint az ország vezetői tisztelegtek a királyi palotában.

Az ország népe az évforduló alkalmával tisztelettel és megbecsüléssel fordult fiatal királya felé.

A KOLOZSVÁRI MEZŐGAZDASÁGI AKADEMIÁN — az egyetemközi tanács határozata értelmében — a vizsgák október 1-é és 15-é között tartják meg, míg az előadások október 15-én kezdődnek.

ROMÁNIA ES ANGLIA KÖZÖTT KÖZVETLEN TELEFON-ÖSSZEKÖTÉS — LETESÜLT szeptember 8-tól kezdődően. A háromperces beszélgetés díja Bukarest és valamelyik angol város között 1167 lej.

KIKNEK KELL JELENTKEZNIÜK A RENDŐRSÉGNEK? A kolozsvári központi rendőrség a kolozsvári területi katonai parancsnokság augusztus 25-én kelt 5126 számú rendelete értelmében értesíti az összes ló, ökör, öszvér, szamár, lószerszám, ház, járom, nyereg, szekér, állati erővel vontatott szekerek, ökrös szekerek és kerékpártulajdonosokat, hogy kötelesek a hirdetés megjelenése után és legkésőbb szeptember 15-ig a lakóhelyük szerint illetékes kerületi rendőrségeknél nyilvántartási ellenőrzésre jelentkezni — vasárnapot kivéve — bármely munkanapon délután 3 és 8 óra között. Azokat, akik jelentkezési kötelezettségüknek nem tesznek eleget, az érvényben lévő törvények rendelkezése szerint szigorúan megbüntetik.

A MAGÁNTISZTVEISELŐK ES KERESKEDELMI ALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETE felhívja az összes újonnan megválasztott bizalmiakat és üzemi bizottsági tagokat, hogy szeptember 11-én, csütörtökön délután fél 7 órakor a Szakszervezet helyiségében megtartandó összbizalmi értekezleten pontosan jelenjenek meg.

TITKOS KÁRTYABARLANGOT nyitottak le Bukarestben, a Vasile Lasar-utca 48 szám alatt Andreescu Lucia szonny lakásán, ahol súlyos ezrekben s aranypénzben folyt a hazárdjáték. Az összes játékosokat, a kártyabarlang tulajdonosját és Popescu Gheorghe játékvezetőt letartóztatták és átadják az igazságszolgáltatásnak.

STABIL
Pénzért olcsó árut!

Jóreklámhoz
36 kliet!
Tizian-tól
Fémcímekét

Kolozsvár, Augusztus 23-u. 21

Az UTUNK

legújabb számában Méliusz József az erdélyi írók egyrészténél következetes hallgatásával kapcsolatosan felteszi a kérdést: egyszerűen nemtörődömség jele-e ez, vagy pedig demokratikus szellemi felébredésünk tudatos szabotázsát? Azok az írók, akik távol tartják magukat a szellem harcától — akár ilyen, akár olyan okból történik is ez — egyaránt vétnek a művészet és a nép érdekei ellen.

E számban is folytatódik az a nagy visszhangot keltett vita, amit Benedek Marcell cikke váltott ki. Ezúttal Balogh Edgár és Szemlér Ferenc szólnak hozzá a kérdéshez, a vitát lezáró cikkében pedig Gaál Gábor világítja meg mélyebben is a kérdés irodalmi, társadalmi és tudományos oldalát. A továbbiak során a most folyó szakszervezeti választások jelentőségét Nagy István méltatja, a stabilizáció nagy eseményével Asztalos

LETARTÓZTATTÁK A BUKARESTI EGYESÜLT VASRAKTÁR Posatu, Ungar és Suedelarie nevű három igazgatóját, akik súlyos visszaéléseket és szabotázsot követtek el. Több mint 200.000 kiló ócskavasat új vasként adták el kilónként jóval magasabban, mint a törvényes 600 lej különkénti ár. Több mint egymillió kiló kitűnő minőségű nyersacélból, amelyből ékek, gépkatrészek, orvosi műszerek lettek volna készíthetők, acéllemezeket és szegeket gyártottak és az árut hamis számlákkal hozták forgalomba.

A KOLOZSVÁRI MAGYAR MAGÁNZENEKONZERVÁTORIUMBAN a beiratások folynak. A felvételi vizsgák is megkezdődtek már. A vizsga kötelező minden új növendékre. A felvételi vizsgák szeptember 14-ig tartanak. Mind a felvételi vizsgákról, mind a beiratásokról és a tandíjakról a zene Konzervatórium titkári irodája (Ferdinánd király-ut 5-7 szám) ad felvilágosítást, hétköznapokon délelőtt 10 és 1, délután pedig 5 és 6 óra között. Tanszakok: ének, zongora, összes vonós és fúvós hangszerek, zenei előkészítő (zeneóvoda).

BÁRMELY EZÜST TÁRGYAT MEGVÁSÁROLNAK A NEMZETI BANK KÖZPONTJA ES FIÓKJAI. Megvesznek bármilyen ezüst pénzt, ezüsttrudat, ezüsthől készült háztartási és dísz tárgyakat, ezüst evészakozásokat. A finom ezüsthől készült tárgyakért kilónként 2306 lej fizetnek.

(*) **HÁZASSÁGI HIR.** Ifjabb Czira Bálint református segédlelkész és Donogán Julia egyetemi hallgatónő folyó hó 9-én tartották esküvőjüket a nádasdaráci református templomban.

284 MILLIÓ RÉGI LEJT alart a Nemzeti Bank botosani fiókjának Varticci Toma nevű igazgatója jogtalanul beváltani új, rögzített lejre. A csalás felfedeztet. Varticci Tomát letartóztatták. Letartóztatásban várja be a bíróság előreláthatólag súlyos ítéletét.

(*) **KOSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.** Hála köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtéhetetlen férfiem temetésén megjelentek és jelenlétükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek. Külön köszönet a Solidaritatea vezetőségének és tagjainak. Örvény Kristóf Károlyné és családja.

(*) **HALÁLOZÁSI HIR.** Perényi Gusztáv nyugdíjas vasúti ellenőr, volt Dermata-tisztviselő elhunyt. Temetését folyó hó 10-én délután 5 órakor a köztemető halottas kápolnájából lesz.

AZ ERDÉLYI NÉPI KÁRPAT EGYESÜLET szeptember 14-én gyalogos kirándulást rendez a Turi-lásadékkba. Indulás szombaton délután 3 órakor az egyesület elől. Visszaérkezés vasárnap este. Vasárnap reggel 7 órai indulással kirándulás az Özeke-völgyébe. Vendégeket szívesen látnak.

AZ EME MÉHÉSZETI VANDORGYÜLÉSÉT szerdán, szeptember 10-én délután 5 órakor Tőkés János Györgyfalvi-ut 98 alatti méhészetében tartja. A részvétel díjtalan. Vendégeket szívesen látnak.

Sándor, Asztalos István, Erdélyi László és Sütő András foglalkoznak. Ince Andor a mezőgazdasági többtermelésről, I. Birman a szovjet pénzügyi rendszerről, Dézsnai Viktor a nyolcszáz éves Moszkváról, Dán Pál pedig a szovjet és amerikai filmgyártás sajátosságairól cikkeznek. Kiemelkedik a számból Eugen Jeleleanu író budapesti riportja, melyben a Mocsáry Kollégiumban együtt tanuló román és magyar ifjúság életét és Mocsáry Lajosnak, a nagy demokrata magyar politikusnak, a nemzetiségű barátjának arcképét rajzolja meg. A szám elbeszéléscikként Gagyi László, Kotván Lucia, Marton Lili és Tomcsa Sándor írták, a verseket Jánosbázy György, Horváth Imre, Horváth István, Kajcsa András.

A számot ezenkívül még számos művészeti, kritikai és ismeretterjesztő közlemény egészíti ki.

Az új Ku-Klux-Klan Amerikában

Amerika faszálódásával egyidejűleg a trumani elveken egyre jobban felbátorodó amerikai fajvédők feltámasztották az Európa-szerte is ismert terrorszervezetüket, a Ku-Klux-Klan-t. Mint az amerikai lapok jelentik, különösen az Egyesült Államok déli részsein garázdálkodik ez a hirhedt szervezet, amely a háború alatt szoros kapcsolatokat tartott fenn a hitlerista ügynökökkel.

A Ku-Klux-Klan szervezete Virginia és Délkarolina államban felvette a harcot a katolikusok, zsidók és néger ellen. Mint a múltban, úgy ma is kámszás, álarcos, rohamesapatokat alapítottak, amelyek megtámadták a templomokat, négereket gyilkoltak és kézigránátdobálástól sem riadtak vissza.

A virginiai városi színházban egy katolikus tárgy darab előadása alkalmával kámszás Ku-Klux-Klan banditák rontottak fel a színpadra és véresre verték a papokat megszemélyesítő színészeket. Vallásellenes jelszavak ordítása közben megkísérelték a színház felgyújtását is. Ezt csak az odaérkező rendőrség akadályozta meg. A nyomozás holtpontra jutott és az álarcos banditák személyazonosságát nem tudták megállapítani. Nem csoda, mert a helyi rendőrfőnök is a terrorszervezet tagja.

Julius 7-én az egyik katolikus istentiszteletet büzbombákkal zavarták meg, majd betörték a templomba és az oltár előtt véres verekedéseket rögtönöztek a pap segítségére siető katolikus hívőkkel.

A Ku-Klux-Klan Délkarolinában is zavargásokat rendezett. Itt felgyújtották a zsidó dalárda házát és meg akarták akadályozni, hogy a benntartózkodók kimeneküljenek az égő házból. Csak a tüzoltók megérkezésére menekültek el a kámszás terroristák.

Nagyszabású és központilag irányított néger pogromot rendeztek Délvirginiaiban, ahol július 24-én éjjel 2 órakor az összes városokban és falvakban egyidőben Ku-Klux-Klan terroristák támadták meg a néger negyedeket. Beverték az ablakokat. Ezer könnyebb és súlyosabb sebesült jelentke a banditák működéséről.

Megtámadták a bathi kegyhely zarándokainak körmenetét is. Itt gumicsővel szennyvizet fecskendeztek a templomi zászló alatt felvonuló tömegekre.

Két nő az alabamai piacon hangosan beszélgetve szidta a Ku-Klux-Klan rendezvényeit és azt mondták, hogy a hatóságoknak szét kellene ugrasztani ezt a terrorista bandát. Este kámszás Ku-Klux-Klan terroristák fogták közre a nők lakását. Rájuk törték az ajtót, mind a kettőjüket véresre verték. Meztelenre vetkőztették, kopaszra nyírták a fejüket és úgy hajtották ki az utcára őket.

Az amerikai rendőrség egyetlenegy tagját sem tartóztatta le a lakosságot terrorizáló fasiszta szervezetnek.

Truman Amerikájában ezek a szélsőjobb oldali terroristák megkísérelték, hogy a szervezett munkások egyik székháza ellen is támadást intézzenek, azonban innen véres fejjel menekültek, mert a közeli gyár munkásai szétkergették a Ku-Klux-Klan bandát.

Igy fest most Amerika, mint az embri szabadságjogok klasszikus hazája, ahol a Ku-Klux-Klan terroristái megtorlás nélkül gyalázzhatják meg a templomokat, gyűjtögethetnek, rombolhatnak és nőket is véresre verhetnek... Ez Truman Amerikája.

Kolozsvári mezik:

CAPITOL: A jég ktrálynője. Sonja Hennie.

CORSO: Javítás miatt zárva.

RIO: Makrancos bélyeg. Főszereplők: Karády Katalin, Jávor Pál. Előadások: 8, 9 és 9 órakor.

ROYAL: A gyanu árnyékában.

SELECT: Stan és Emma. Cs. Lőkök.

URANIA: Te vagy a boldogság.

9 bajnokságot nyert Románia a Balkán Atlétikai Olimpián

BUKAREST. — A hétfőn befejeződött Balkán Atlétikai Olimpián európai viszonylatban is jó eredmények születtek. A romániai atléták 9 bajnokságot nyertek és 8 új országos csúcseredményt állítottak fel.

A versenyek első napjának eredményeit már közöltük. A verseny második napján, vasárnap, Dragomir Zeno 4 méteres rudugrásával új országos rekordot állított fel. A második Zsitvai (Magyarország) lett.

A 200 méteres síkfutásban Moina 22.3 mp.-cel első lett. A 80 méteres női gátfutásban Lassel (Románia) 13 perc 01 mp.-cel győzött.

Magasugrásban Sötér 190 cm.-es ugrásával lett Balkán bajnok. A kalapácsvetésben Németh (Magyarország) 57.60 méteres dobásával lett az első, ami egyben új magyar országos csúcseredmény is.

A 3000 méteres akadályversenyt Stefanovics (Jugoszlávia) nyerte meg 9 perc 26.6 mp.-es idővel.

Női gerelydobásban Rohonci (Magyarország) 37 m. 37 cm.-rel, 1500 méteres síkfutásban Garay (Magyarország) 4 perc 01.6 mp.-cel lett az első. Női távolugrásban Koledin (Jugoszlávia) új országos csúcseredményt állított fel és 5 m. 47 cm.-es ugrásával lett az első. Balkán váltófutásban (800x400x200x100 m.) Magyarország csapata 3 perc 21.4 mp.-cel győzött. A 45 km.-es partizán csapatversenyt

Bulgária nyerte meg 3 óra 47 perc 09 mp.-es idővel.

A verseny harmadik napján, hétfőn, újabb csúcseredmények születtek. A versenyen megjelent Groza Péter miniszterelnök is a kormány tagjaival együtt. A 400 méteres síkfutásban Moina az idei legjobb európai időt futva lett az első. Moina ideje 47.8 mp. (A világrekordot Harbig 46 mp.-cel tartja.) 400 méteres gátfutásban Ludu (Románia) 55.5 mp.-cel győzött, ami egyben új román országos rekord. A 800 méteres női síkfutásban Treyball (Románia) új országos rekordot állított fel és 2 p. 23.7 mp.-es idejével az első lett. A női díszkoszdobásban Balázs (Jugoszlávia) 36 m. 67 cm.-rel lett az első, 2. Medrea Ilona (Románia) 35.28 méterrel. Országos rekord. Díszkoszdobásban: 1. Klics (Magyarország) 45 m. 89 cm.-rel. Gánátdobásban: 1. Varjacsics (Jugoszlávia) 77 m. 46 cm.-rel, 10.000 méteres síkfutásban: 1. Szilágyi (Magyarország) 31 perc 41.2 mp.-cel. Távolugrásban: 1. Levente (Jugoszlávia) 6 m. 91 cm.-rel. A 4x100 méteres női váltófutásban az összes nemzetek új országos csúcseredményét állítottak fel. 1. Magyarország 50.6 mp. 2. Jugoszlávia 51.6 mp. 3. Románia 51.8 mp.

Pontversenyben az első helyen Magyarország végzett 251 ponttal. 2. Jugoszlávia 229 ponttal. 3. Románia 179 ponttal. 4. Bulgária 67 ponttal. 5. Albánia 20 ponttal.

Az NB I. negyedik fordulójának eredményei Végre győzött a Vasas is

KOLOZSVAR. — Az NB I. negyedik fordulójában a Vasas 7:0 arányban győzött az UDR ellen. A Vasas csapata Ferenczi mesterhármásával az első félidőben már 3:0-ra vezetett. A második félidőben Moldován III. mesterhármával, majd a 30. percben Moldován II. góljával 7:0-ra állította be a végeredményt. A mérkőzést Hunyadi (Nagybánya) jól vezette. A mérkőzés legjobbja Ferenczi volt, akinek minden megmozdulása veszélyt jelentett Konrád kapujára.

CFR (BUKAREST)—DERMATA 3:2 (1:1). A bukaresti vasutas csapat csak lesből ért góllal győzött a Dermata ellen. Az első félidőben a CFR hatalmas támadásokat vezet, a Dermata védelme ideges és kapkod. A vezető gólt — mégis — a börgyári csapat éri el Frenzt révén. Marian egyenlített. A második félidőben Marian átadásából Bartha megszerezte a bukarestiek vezető gólját. A 28. percben Filotti lesből gólt rug, amit a játékvezető megad. A 34. percben Frenzt lövése Ghinritan lábáról a hálóba pattant 3:2.

A bukaresti vasutasok technikásabb és gyorsabb játékot mutattak, mint a börgyáriak. Minden megmozdulásuk veszélyt jelentett Lipóczy kapujára. Ha a Dermata-nak szerencséje van, kiegyenlíthetett volna. A börgyáriak lelkes játéka dicsőretre méltó. A mérkőzést Bogdán (Szatmár) gyengén vezette.

MEDGYESI MSC—JUVENTUS 3:1 (1:0). A medgyesi csapat otthonában szép játékkal Serban, Munteanu, Moldovan góljaival megérdemelten győzött. A Juventus részéről Jordache volt eredményes.

SZABADSÁG—FC PLOESTI 7:1 (3:0). A váradjak Spielmann 4 és Váci 3 góljával győztek a gyengén játszó ploestiek ellen.

JUL—DERMAGANT 3:0 (1:0). A petrozsényi csapat megérdemelten győzött. Góllövők: Popescu, Paraschiva és Nicsa.

VASAS—CFR (BUKAREST) 2:1 (2:0). Hétfő délután az elmúlt évi bajnokságból elmaradt Vasas—CFR (Bukarest) mérkőzést a kolozsvári csapat megérdemelten 2:1 (2:0) arányban megnyerte.

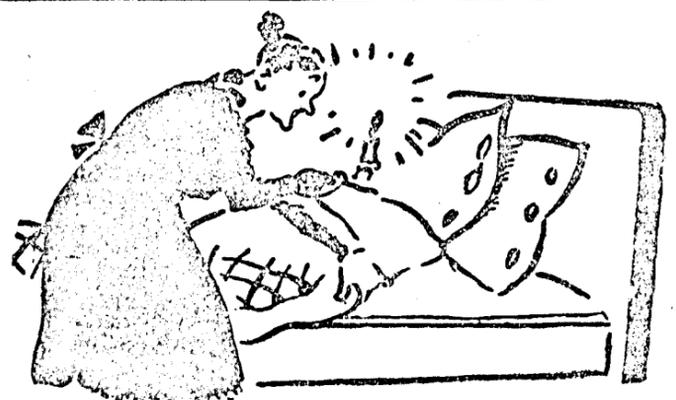
A Vasas az első félidőben Gorgan két szép góljával bebiztosította a győzelmet. A második félidőben a CFR Siroia révén eredményes.

A kolozsvári munkáscsapat igen szép játékot mutatott. A mérkőzést Mann Aurel (Nagybánya) jól vezette.

SPORTHIRADO

A Dermata kerékpáros szakosztályának vasárnapi versenyén Szekernyés István (talpgyár) lett az első 47 perces idővel, 2. Abrudán Béla (cipőgyár) 47 perc 10 mp., 3. Szappanos Miklós (finom-börgyár) 49 perc.

Vasas—Universitatea ifjásági barátságos mérkőzés 5:1 (1:1). Góllövők: Iliá 3, Bojthos 2, illetve Papp. A legszebb gólt Iliá szerezte, akinek sarokrugása érintés nélkül esett a hálóba.

Egy polos százat csinál...

miért várja meg az álmallan éjszakák vérengzését?... A gyanus sarkokat... nse be **ATOM G. G.**-vel — még ma — s a problémát egész nyárra elintézte! Ez az a szer, amely többet nyújt, mint amennyit vár tőle. Használja... még a legbiztosabb védelmet nyújt. — Egy biztos: **ATOM G. G. van — ott poloska nincs!... Erre mérget vehet!** Kapható minden szaküzletben

BUDAI NAGY ANTAL

harcos emlékét ünnepelte

Kalotaszeg népe

A jobbágharcos Kardos Jakab román ivadéka üdvözlét küldtek a magyar ünneplőknek

BÁNYFHYUNYAD. — A parasztforradalmár Budai Nagy Antal halálának 510-ik évfordulója alkalmából Bánffyhyunyadon nagyszabású emlékünnepélyt rendezett a Magyar Népi Szövetség ifjúsága. Az ünnepélyt Kalotaszeg magyar ifjúságának elvonulása, az elhangzott számos politikai nyilatkozat, iróink megjelenése és a többéves hányódás után ujjászervezett Kalotaszegi Néprajzi Múzeum megnyitása tette jelentőssé.

Az emlékünnepély református istentisztelettel kezdődött, ahol Morvai Pál vallásnár a szöszékről méltatta Budai Nagy Antal harcának igazát. A templomból a közönség a főterre vonult. A fellobogózt emelvény körül gyülekeztek a szomszéd községek küldöttei, a hatóságok és a Kolozsvárról érkezett vendégek is. A szépségben megjelent közönséget elsőnek Kelemen Márton, a MNSz bánffyhyunyadi ifjúságának felelőse üdvözölte.

„BÜSZKÉK VAGYUNK JOBBÁGY ŐSEINKRE”

— Büszké vagyunk Budai Nagy Antalra — mondotta az ifjúsági szónok — és büszké vagyunk arra, hogy a mi jobbágyőseink vívták meg itt Kalotaszegen az első szabadságharcot.

Budai Nagy Antal szülőfalujának, a kalotaszegi Szucság községnek az üdvözlét Szép Gyula CFR-vasesztergályos hozta. A szónok lelkes szavakkal méltatta Budai Nagy Antal szucsági atyafisága nevében az első erdélyi szabadságharcot, amelyet közösen vívtak meg Kalotaszeg magyar és román népe. Utána Tulbure Aurel tanító, az Ekésfront kiküldöttje lépett az emelvényre és Budai Nagy Antal román fegyvertársának, Kardos Jakab jobbágyőseinek a szülőfaluját, a kolozsmegyei Solyomtelke község nevében köszöntötte a gyűlést.

— Ötszáz évvel ezelőtt — mondotta a román szónok — Budai Nagy Antal és Kardos Jakab vérével pecsételte meg az együttélő népek szövetségét, ma pedig ezt a szövetséget a román és magyar földművesek kézfogásával újítjuk meg.

JAVUNKRA FORDULT A VILÁG

Gere István, a MNSz járási elnöke üdvözölte Kós Károly országgyűlési képviselőt, Kalotaszeg régi demokrata harcosát, aki a jelenlévők lelkes tapsa közepette mondotta el emlékbeszédét.

— Huszonhét esztendővel ezelőtt — mondotta Kós Károly — azért emeltem szót ugyanerről a helyről, hogy Kalotaszeg magyarsága teljes egyenlőségben élhessen és dolgozhassék ősei földjén. Akkor ez az óhajunk hiábavaló volt. Kormányok jöttek és mentek s a kisebbségi sorsban mi egyre mélyebbre kerülünk. Ma azonban, amikor a vértanuhalált halt Budai Nagy Antal ünnepeljük, örömmel vállaltjuk, hogy javunkra fordult a világ. Ha még nem is tartunk ott, hogy minden kívánságunk tökéletesen megvalósulhatott volna, napról-napra világosabb mindannyiunk előtt, hogy Budai Nagy Antal szelleme teljesülően van. A magyar nép becsületesei fia a becsületesei demokrata román néppel együtt szabadon dolgoznak azon, hogy ez a Románia, ez az Erdély és ez a Kalotaszeg, valóban a mi közös hazánk és édes otthonunk legyen.

VÁGTATÓ LOVASFUTÁROK

Még az ünnepi szónoklat aintt számos jelenet színtanui voltak a gyűlés résztvevői. Kolozsvár felől pompás kalotaszegi viseletben lovasok vágtattak be. A halgatóság utat nyitott nekik s a lovasok közvetlenül az emelvény előtt sorakoztak fel. A beszéd bevégezte után az egyik lovasfutár leszállt lováról, az emelvényre ment és Kurkó Gyárfás országos elnök levélét olvasta fel az egybegyűlteknek. Az üdvözlét, amely fokozott ébereget sürget a reakció

áskálódásai ellen, a gyűlés közönsége lelkesedéssel fogadta.

A közönség ezután felvonult a MNSz székházába, ahol alkalmi kiállítás mutatta be a Budai Nagy Antaltól és általában Kalotaszeg történelméről és néprajzáról szóló iradalmat.

A JOBBÁGYFELKELES

A kiállítási teremben Balogh Edgár szerkesztő, a MNSz országos közművelődési bizottságának felelőse, tartott előadást Budai Nagy Antal és Kardos Jakab jobbágyfelkeléséről.

— Amikor az erdélyi magyar és román jobbágyok — magyarázta az előadó — 1436-ban fegyvert fogtak, mert nem akarták a régi adót új ezüstpénzben fizetni, a német-római császárság hatalma már megtörte a cseh husziták szabadságmozgalmát s az európai reakció megerősödésének jele volt az urak javára végrehajtott ezüstpénzstabilizáció. Budai Nagy Antal és Kardos Jakab jobbágyfelkelésének a győzelmek sorozata és Kolozsvár megszerzése ellenére is el kellett 1437-ben buknia, mert magára maradt, a mi demokratikus törekvéseink azonban olyan

időre esnek, amikor nem a szabadságharcosokat törlik le, hanem a Szovjetunió népi győzelmeiket a német-római császárság utóda, a Berlin—Róma tengely felett. Ma a stabilizációt sem az urak csinálták, hanem a nép képviselői, a nép javára...

Az előadás hallgatósága Budai Nagy Antal szellemében tett fogadalmat a népi demokrácia megvalósítására az együttélő népek testvéri összefogása alapján.

Kora délután került sor Ravasz László református püspök e célra átalakított szülőházában a Kalotaszegi Néprajzi Múzeum megnyitására. Ifjabb Kós Károly dr. egyetemi tanársegéd megnyitotta előadása után a közönség megtekintette a gyönyörűen elrendezett néprajzi tárgyakat, amelyeket a Magyar Népi Szövetség helyi szervezete mentett meg annakidején a Maniu-gárdisták pusztításaitól. „Ez a múzeum a népé!” — hirdeti a bejárat felett a felírás.

A FALVAK KÜLDÖTTSEGEI

A Tigris-szálló színháztermében egymásután kétszer került sor ezután Kós Károly „Budai Nagy

Antal” című színművének ifjúsági bemutatására. Az első előadás Farnas, Jákótelke, Kalotaszentkirály, Ketesd, Magyarbikal, Magyargyermomonostor, Sárvasár, Sztána, Zsobok és Szentelke MNSz-ifjúságának kiküldöttei töltötték meg az előadótérmet. Az előadás szereplői is mind ifjak és leányok voltak, földművesek és diákok vegyesen s még hozzá nem is egy helyről, mert a bánffyhyunyadiak mellett Jákótelkéről, Zsobokról és Sztánáról, sőt a társabb Sztánáról is akadt szereplő.

Az előadást Szentimrei Jenő művészetiügyi vezérfelügyelő nyitotta meg. Elmondotta az erdélyi Budai Nagy Antal-kultusz keletkezését a kisebbségi életben és Kós Károly szerepét a parasztforradalmár emlékének felújításában, majd a demokrata iróarszámalom nevében üdvözölte a Magyar Népi Szövetség önfelálló ifjúságát. A kiténi ifjúsági előadást Szabó Lili bánffyhyunyadi tanító tanította be. A szereplők közül külön ki kell emelni Budai Nagy, Antal alakítóját, Kovács Péter orvostanhallgatót és Bokor Katicát, aki Bese Anna szerepében aratott sikert.

Az öntudatos vásárlók segítségével sorban leplezik le a GESz ellenőrei az üzéreket és árdragítókat

KOLOZSVAR. — A város öntudatos közönsége egyre fokozottabb mértékben siet hatóságaink segítségére. Az üzérek leplezésére indított akcióból egyre többen vesznek ki részüket a bevásárló háziasszonyok is, akik az elmúlt napokban több alkalommal juttattak üzéreket a GESz ellenőreinek a kezére.

Igy Szott Anna bodegás, a Széchenyi-tér 10 alatt grizt árult kilonkint 50 lejért, akkor, amikor a rögzített ára 14 lej. Árult rizst is a „megbízható” vevőnek 100 lejért. Az üzérnő elszámította magát, mert az eddigi „megbízhatónak” ismert vevők közül is már sokan rádöbbennek arra, hogyha tulfizetnek az árakat, a saját pénzükhöz ellenségei, cinkosaiá válnak az üzérekek és maguk is mint árdragítók, börtönbe kerülnek.

Szott Anna egyik vásárlója azzal, hogy nincs nála elég pénz és majd visszatér, eltávozott. Figyelmeztette az árdragítóra a piacon

lévő GESz-ellenőroket. Mintegy félóra múlva GESz-ellenőr kíséretében tért vissza a bodegába vásárolni és így sikerült az árdragító bodegásnót tettenérni. Letartóztatták.

Hasonló módon leplezett le egy olajüzért egy másik háziasszony, aki Székely János szilágycsehi lakostól vásárolt három liter olajat literenkint 100 lejés áron. A fizetés előtt feljegyezte a három 100 lejés bankjegy sorszámát és amikor a GESz egyik ellenőrével tért vissza, a megjelölt számú bankjegyek alapján sikerült ezt az olajüzért is ártalmatlanná tenni. Székely Jánost letartóztatták.

Tegsorcan Anna, kissármási lakos két zsák lisztet hozott be a kolozsvári piacra eladni. Hatósági áron mérte a lisztjét. A GESz ellenőroketek feltűnt, hogy a liszt igen íckete, mikor közelebbről megvizsgálták, idegen anyagokat fedeztek fel benne. A lisztet lefoglalták és a vegyvizsgálat megállapította, hogy kevés liszten kívül

nagymennyiségű homokot, szalmaporot gyantát és egyéb összetörölt vadnövényt tartalmaz. A vizsgálat szerint a liszt fogyasztása életveszélyes mérgezéseket okozott volna.

Valószínűnek tartják, hogy a malomban összepert szemetet hozta Tegsorcan Anna a városba eladni. Letartóztatták.

A rendőri hatóságok is feltartóztattak egy gyanus nagyváradi teherautót, amely több hordót hozott. A gépkocsivezető szerint a hordók bort tartalmaztak a rendőroktulkönyvnek találtak a hordót és megvizsgálták tartalmát. Kiderült, hogy nem bor, hanem bór volt bennük. A nagyváradi Jakubovics testvérek nagykereskedése kísérlet meg ilyen módon 339 darab asztrahán bort becsapni Kolozsvárra. A két Jakubovics-testvér ellen, akiket a nagyváradi rendőrség nem talált lakásukon, országos körzést bocsátottak ki. A bóröket lefoglalták. Az ügyben a nyomozás tovább folyik.

MŰVELŐDÉS

Magyar szerzők a bukaresti román színházak műsorán

Szentimrei Jenő tájékoztatója az új színházi év műsortervéről

KOLOZSVAR. — Rövid híradás a napokban közölte, hogy Bukarestben megtartotta első ülését a dráma- és zeneművészeti tanács, amelynek a megszervezéséről a 265. számú színházi törvény intézkedik. A tanács törvény által jelölt feladata az előadásra kerülő színházi anyag irányítása és összehangolása, ugyanakkor a gondjaiba tartozik az idők szellemével össze nem férő — fajiságot, nemzeti elfogultságot, fasiszta és reakciós elveket hirdető — művek előadásának megtiltása. A tanácsnak két — drámai és zenei — tagozata van. Ezenkívül legalább kétszer, szükség szerint azonban bármikor, együttes ülést tart. Tagozatainak az ülésének állandó jellegű.

Szentimrei Jenő magyar művészetiügyi vezérfelügyelő tájékoztatta a két tagozat mult héten megtartott első együttes üléséről. Az első ülésen a tanács belső ügyrendjét beszélték meg. Megállapították abban, hogy a tanács először együttes ülésen vizsgálja meg a színházak műsortervét, megállapítja az általános irányelveket, amelyeknek megfelelően a különböző tagozatok elvégzik a műsortervek részletes elbírálását. A színházaknak a véget be kell tartaniuk műsortervüket a tanácshoz, amely egyelőre — átmeneti megoldásként — a bemutatásra

elsőként kerülő 4—5 darab megtárgyalásával kezdett munkához. Az október 1-én ismét összeülő együttes ülésig a színházaknak már március végéig terjedő pontos munkatervet kell jelenteniük. Az április 1-től az idény végéig terjedő időszakra kidolgozott munkatervüket a tanács február közepe táján összeülő együttes ülésé vizsgálgja meg.

Magyar vonatkozásban, a bukaresti román nemzeti színház az idény folyamán bemutatja Hágy Gyula: „Liszen, császár, paraszt”, valamint Gergely Sándor: „Újok és emberek” című darabját. A bukaresti filharmonikusok magyar estet rendeznek, amelynek a vendég-karnagya a budapesti Somogyi Béla lesz, a bukaresti román opera pedig bemutatja Bartók Béla: „Cidálólatos mandarin” című balettjét.

gyar színházakra. Önök válasszák ki azokat, akiket megfelelőnek ítélnék.

Egyébként, mint Szentimrei közölte, a kolozsvári magyar színházak már rendelkezésre áll Sebastian: „Lapzártá után” című darabja. A bukaresti román nemzeti színház megjegyezte, hogy átdolgozás után lefordításra szintén átengedi Davidoglu: „Omni din Ceatal” című darabját s melegen ajánlotta Al. Kiritescu most készülő s részleteiben már ismert új darabját, a „Michelangelo”-t. Kiritescu ugyanakkor a színház rendelkezésre bocsátotta az általa átdolgozott „Kaméliás hölgy”-et.

A művészeti tanács első ülésé jó alkalomnak bizonyult arra is, hogy elmélyítse az együttműködést a kolozsvári román és magyar színházak között. A vi-

Móricz Zsigmond,

a magyar irodalom legdusabb termőfaja. öt évvel ezelőtt halt meg Bukarestben. Akkoriban még dult a háboru vihara s halálának híre belévesztett a bombák süvülsébe.

Íróbarátai, diákok és munkásifjak kísérték el utolsó útjára a Kerepesi temetőbe. A hivatalos Magyarország, melyet a nagy regényíró egy életen át perelt, bíralt, gunyolt és ostorozott, nem képviseltette magát a temetésén. Ezzel is kifejeztesen akarta juttatni, hogy nem ért egyet Móricz Zsigmond igazával.

Halála óta nagyot forrault az idő kereke. Móricz Zsigmond népe győzelmesen került ki az évszázados, néma küzdelemből. A hivatalos „nemzet” alatti szenvedő s a történelemből és az alkotmány sáncaiból kirekesztett magyar parasztság feje fölött kinylott az ég.

A történelem vihara napfényes levegőt hozott a parasztiok föltolt robbanásig telített, nyomorúságos világába, szerteoszlatott a magyar mérgezettség s nem lesznek többé „kidalolatlan magyar nyarak”. Csodabefulladtak a kivilágos kivirradtj szőlő, sűrűrik és helyükbe szökkent Turi Danik, a Jó Györgyök, őszevont szemöldökű R/Sándorok új országot terem munkagaja. Oh, ha Móricz Zsigmond mindezt megérte volna!

Halálának ötödik évfordulóján a napokban méltó keretek között ünnepelte meg a demokratikus Magyarország Hívei, íróbarátai, s a népi-kollegiumok paraszt és munkásifjúságának végtelen sora zarándokolt el a napokban az író kerepesi sírházhoz s a magyar nép dallamkincseinek leg szebb darabjaival róttá le neki halálját. A szónokok az újszellemtű magyar fiatalok, az egykori fegyvertársak, a felvidéki sárlós diákok nevében üdvözölték a magyar géniusz koronázatlan királyát. (sütő)

déki román operákat képviselő Branzescu kolozsvári román opera-igazgató, a vidéki román színházak részéről jelen volt Moga kolozsvári színigazgató és a kolozsvári magyar színház vezető Szentimrei ez alkalommal elhatározta a három kolozsvári színház szorosabb együttműködését, közös érdekeik megváltására. A kolozsvári román és magyar színházak vezetői a napokban már közös értekezletet tartottak s ezen barátságos egyetértésben megtárgyaltak több közérdeklő kérdést. Egyetértettek abban, hogy a jövőben is együttesen járnak el minden hasonló kérdésben, mint amilyen a színházak támogatásának kérdése is.

Miután a legfelső művészeti tanács mind drámai, mind zenei tagozatában Szentimrei Jenőnek kell képviselnie a magyar színházakat s tekintettel arra, hogy e tagozatok ülésének állandó jellegű, a színházak vezérigazgatója kívánatosnak mondotta, hogy a magyar művészetiügyi vezérfelügyelő jelöljön ki állandó bukaresti megbízottat, aki utasítás szerint képviseli Szentimrei a maga részéről a MNSz központját kérte fel megfelelő megbízott ajánlására.

Végül, ami a kolozsvári magyar színház időszerű tennivalóit illeti, a színházak is meg kell alakítania az új törvény által megkívánt igazgató-bizottságot és lektor-bizottságot. Az új bizottságok a héten már összeülnek, hogy kidolgozzák a további munkatervet s ugyanakkor, a gazdasági bizottsággal együttműködve, a színház tagjainak a besorolásáról is döntenek.

A kolozsvári

MNSz

hírei:

Szeptember 10-án, szerdán délután fél 7 órakor I. kerületi szervezői gyűlés a Farkas-utca 7 alatti színházban.

Szeptember 11-én, csütörtökön este 7 órakor a IV/2. kerület szervezői gyűlése a hidelvi református parokia helyiségében.

Este 7 órakor az V. kerület szervezői gyűlése a Türr István-utca 36 szám alatti színházban.

MÁRAMAROSSZIGETRE

Nagybányán keresztül szeptember 15-től kezdődőleg minden hétfőn és csütörtökön reggel 5 órakor kényelmes autóbussz indul. Vissza Szigetéről kedden és pénteken reggel 5 órakor

Számozott helyek!

KOLOZSVÁRON a posta mögötti autóbussz állomáson

Jelnyelvétele!

SZIGETEN a Főtér „Sport” vendéglőben

elfogták Jorga miniszterelnök és Madgearu vasgárdista gyilkosát

BUKAREST. — Felfedezték és letartóztatták Boeriu Traian, közismert vasgárdistát, aki az Antonescu- és Horia Sima-kormány idején igazgatója volt a Nemzeti Szövetkezeti Központnak az INCOOP-nak és közismert róla az is, hogy ő volt Jorga miniszterelnök s Madgearu pénzügyminiszter gyilkosa.

1940 november 17-én az INCOOP egyik gépkocsija megállt Jorga villája előtt. A gépkocsiból kiszálló Boeriu Traian közölte a tudósall, hogy Bukarestbe kell vinnie

gépkecsin. Hasonló közléssel szalítottta el lakásáról Madgearu Virgil volt pénzügyminisztert is. Másnap Jorga és Madgearu borzalmasan összeroncsolt és a revolvorgolyók egész sorozatától átlukgatott holttestét vérbefagyva találták a Bukarest közelében lévő Cornica erdőben. A rendőrség kétségtelen bizonyítékok alapján megállapította, hogy a két államférfit Boeriu Traian gyilkolta meg több légionista társával együtt. Boeriu ekkor már Ausztriába menekült. Boeriu mint „szövetkezet-

ügyi miniszter tevékenykedett Horia Sima árnyékkormányában, majd a szovjet csapatok diadalmas előnyomulása után Németországba menekült és az amerikai megszállás alá került övezetben rejtőzködött el.

A belügyminisztériumhoz érkezett távirati közlés szerint Boeriu Traian Frankfurtban leplezett le. Valuta- és árucsempészéssel foglalkozott, hatalmas vagyont harcsolt össze és tiltott valutaügylet lebonyolítása közben került rendőrkézre.

Szigoru vizsgálat indult a határsávban történt sorozatos fegyverhasználat ügyében

ARAD. — A közelmúltban — mint erről mi is beszámoltunk — az aradi határsávban 19 jogtalan határátlépőt löttek agyon a határőrök.

A határőrség felettes hatóságai szigorú vizsgálatot indítottak a halálos áldozatok követelő fegyverhasználat ügyében és megállapították, hogy ezekért a csoportos

halálesetekért súlyos felelősség terheli azokat, akik a demokratikus hadsereg, valamint a kormányzat intézkedéseivel ellentétben, minden felszólítás nélkül tuzet nyitottak a jogtalan határátlépőkre.

A határszéleken folyó nagyarányú csempészes megakadályozására — különösen a stabilizáció fo-

kozottabb védelmére — illetékes hatóságaink szokatlanul kemény intézkedéseket léptettek életbe. Ezek az intézkedések érvényben maradnak a jövőre is, de ugyanakkor kiméletlenül megtorolják azoknak a magatartását is, akik visszaélnék a hatalmukkal.

A vizsgálat eredményeképpen több személyt letartóztattak.

Évi 30.000 lej adóalapig a kisiparosok mentesek a forgalmi adó fizetése alól

BUKAREST. — A pénzügyminisztérium évi 30.000 lejben állapította meg azt az adóalapot, amely után forgalmi adó nem fizetendő.

Azok a kisiparosok tehát, akiknek évi adóalapjuk nem haladja meg a 30.000 lejt és a törvényben előírt egyéb feltételeknek is eleget tettek, mentesülnek a jövőben

a forgalmi adó fizetése alól, ellenben tényleges jövedelmük után egyenes adót kötelesek fizetni.

A kereskedők és iparosok a lej stabilizálása után is összes üzleti könyveiket a legpontosabban kötelesek vezetni — a pénzügyminisztérium rendelete értelmében. A minisztérium nyomatékosan felhívja a könyvvezetésre kötelezett

kereskedők és iparosok figyelmét a nyilvántartások üzleti könyvek pontos vezetésére, mert az esetleges hiányosságokért és szabálytalanságokért kirovando pénzbüntetéseket semmiféle indokolásra vagy enyhítő körülményre való hivatkozással sem fogják mérsékelni.

Szeptember 15-ig meghosszabbították az árubejelentés határidejét

KOLOZSVÁR. — A kereskedelem- és iparügyi miniszter meghosszabbította a kereskedők és iparosok árubejelentési határidejét és újabb időpontul szeptember 15-ét jelölte ki.

Craciunescu Alexandru a kolozsvári árubejelentő hivatal vezetője, kijelentette munkatársunknak, hogy a meghosszabbítás azért volt szükség, mert egyesek legjobban akarattal ellenére sem vol-

tak képesek kötelezettségüknek eleget tenni. Kolozsvár város kereskedői és iparosai közül ezideig mindössze 1644 egyén jelentette be árukészletét.

Négy kiló aranypénzt találtak elrejtve egy tartalékos tábornok lakásán 15 kiló arany egy valutaüzérnél

BUKAREST. — Az aranypénzek és a külföldi valuták beszállgatása határidejének lejáratát után a rendőrség közgei megkezdte a felderítést és házkutatást azoknál a személyeknél, akikről köztudomású volt, hogy nagymennyiségű arany és külföldi pénz volt birtokukban, de azokat nem szolgáltatták be a Nemzeti Banknak.

A rendőrség emberei megjelentek Enescu Stefan tartalékos tábornok Finlanda-utca 17 szám alatti, fényűzően berendezett lakásán és felmutatva az ügyesség házkutatási engedélyét felszólították a tábornokot: adja elő elrejtett értékeit.

Nincs sem aranypénzem, sem külföldi valutám — válaszolta nyugodtan a tábornok, aki fáradságára hivatkozva, egy széken ülve maradt, amíg a hatóság emberei a házkutatást végezték. Nem találtak semmit és már távozni készültek, amikor az egyik rendőrtisztnek feltűnt, hogy a tábornok nem mozdul meg a székéről, amelyre korábban leült. Átvizsgálták tüzetesen a székét is, amelynek aljában két beforrasztott ólomosövet fedeztek fel. Felnyitva a csöveket, azokból 575 darab arany angol font, Napoleon, svájci arany és belga frank került elő, összesen 4 kiló súlyban.

Ugyanabban a házban Kiritescu Costin lakásán a könyvszekrényben egy borítékban elrejtve 498 dollárt, 1090 francia frankot, 15 svájci frankot és 20 darab aranypénzt találtak.

A Rosetti-utca 28 szám alatt Daisi mérnök lakásán a szekrényben egy borítékban elrejtve 475 dollárt találtak.

Baraf Samoil közismert valutaüzér Sticlaru-utca 5 szám alatti lakásának padlásán egy bőröndben elrejtve 15 kiló aranyat, 300 gram platinát és számos nagyértékű, briliánsokkal és más drágakövekkel ékesített ékszert találtak. Az értékeket elkobozták, az arany- és valutarejtegetőket letartóztatták.

Havi 20 lej a MNSz tagsági díja

A nemzeti érdekképviseletnek biztos anyagi alapra van szüksége

BUKAREST. — A Magyar Népi Szövetség országos központja körlevelet intézett összes vármegyei szervezeteihez a tagdíjak új megállapításával és a szervezet javára folyó pénzügyi megajánlásokkal kapcsolatban. A körlevél leszögezi, hogy az ország gazdasági fejlődésének előfeltételeit biztosító stabilizáció lehetővé teszi a Magyar Népi Szövetség anyagi viszonyainak új alapokra való felállítását is.

A MNSz tagsági díját a körlevél szerint szeptember hó 1-től kezdődőleg legkevesebb havi 20 lejben állapították meg, ami azt jelenti, hogy ennél az összegnél kisebbet a szervezet tagjai nem ajánlhatnak fel. Ennél magasabb tagdíj a tagok helyzetéhez mértén megállapítható.

A körlevélben rámutat a Magyar Népi Szövetség súlyos gazdasági helyzetére s arra szólítja fel a helyi szervezetek felelősait, tájrják fel a nyilvánosság előtt, hogy a demokratikus nemzeti szervezetre milyen komoly feladatok megoldása vár, elsősorban a magyarság demokratikus átnevelése és jogegyenlőségünk teljes megvalósítása érdekében. A MNSz, mint a romániai magyarság egyetlen érdekképviseleti szerve, csak akkor tud eleget tenni nagy feladatainak, ha ennek megfelelő anyagi alappal rendelkezik.

A körlevélben felkéri a szervezeteket, hogy küldjenek be jelentést a havi tagdíjbevételeiről, mert a ténylegesen fizetett havi tagsági díjak alapján kerül sor a MNSz ország költségvetésének kidolgozására. A jövőben felkéri az egyes üzemeiket, valamint ipari és kereskedelmi vállalatokat is, hogy megfelelő összegek megajánlásával segítsék elő nemzetiségű szervezetünk feladatait teljesítésében.

Miért nem szállítanak a kolozsvári kereskedők olajat?

KOLOZSVÁR. — A bevásárló háziasszonyok legsúlyosabb gondja ma kétségkívül a mindennapi főzéshez szükséges zsiradék biztosítása. Semmiféle zsiradék nem szerezhető be a piacon. Eppen ezt a nagy zsiradékhiányt igyekezett a maga előnyére kihasználni néhány lelkiismeretlen üzér, aki a rögzített áron jóval felül próbálta forgalombahozni ez olajat. Természetesen rajtaesettek és ma már a börtön hűvösében elmélkedhetnek az árdragítás következményeiről.

A főzéshez azonban feltétlenül szükség van zsiradékra és meg kell állapítanunk, hogy az utóbbi hetekben Kolozsváron az olaj egyetlen beszerzési forrása csak a Deák Ferenc-utcai Roth Ármín cég volt, ahol időnkint félpontos sorbaállások árán, minimális mennyiségű olajhoz lehetett jutni.

De felmerül az a kérdés is, hogy a kolozsvári kereskedők miért nem követték a Roth Ármín cég példáját és miért nem szállítottak ők is bizonyos mennyiségű olajat a kolozsvári piacra. Hiszen ott, ahol Róthék vásárolták az olajat, éppen úgy vásárolhattak volna ők is és a szállítás kérdését is meg lehetett volna oldani, ha — akarják. A magyarázata ennek csak egy lehet éspedig az, hogy az olajjal való kereskedelem nem biztosít olyan magas hasznot, mint a gyümölcs és más élelmiszerek beszállítása. Tudunk kolozsvári nagykereskedőket, akiknek teherautói naponta fordultak meg ugyanazokon a vidékeken, ahonnan a Róth-cég az olajat szállítja, de a nagy haszonnal értékesíthető gyümölcsön kívül soha mégcsak meg sem kísérelték, hogy az olajhiányon segítsenek.

Farkas Bélát 4 évi nehezbüntőnre, Farkas Feliciánt 10 évi kényszermunkára ítélte hazaárulásért a katonai törvényszék

KOLOZSVÁR. — A katonai törvényszék szűnési tanácsa Barbu hadbíró ezredes elnökletével ötnapos tárgyalás után, szeptember 9-én, kedden hirdetett ítéletet Farkas Béla volt kolozsvári illusztrátoros kémkedésért, fosztogatás és hazaárulási bűnperében.

A katonai törvényszék Farkas Bélát felmentette a kémkedés és a fosztogatásban való részvétel vádjáról, de hazaárulásért négy évi nehezbüntőnre ítélte.

Ugyancsak kedden hirdetett ítéletet a katonai törvényszék Farkas Felicián, volt kolozsvári magánbiztosító hazaárulási bűnügyében, akit 10 évi kényszermunkára ítél. Farkas Felicián 1939 első felében Magyarországra szökött, ahol felajánlotta szolgálatait a debreceni kém-

elhárító osztálynak. 1939 november havában azt a megbízatást kapta a magyar kémelhárító parancsnokától, hogy egy Kovács nevezetű, ugyancsak erdélyi származás örnaggyal lépje át a határt és Románia területén kémkedjen a horthysta hadsereg javára. Farkas Felicián vállalkozott az utasítás végrehajtására és 1940-ben a bécsi döntés után átment Dél-erdélybe, ahol tovább folytatta tevékenységét. 1942-ben visszaszökött Magyarországra és a magyar hadsereg kémelhárító szolgálatában börtönbe juttatott több demokrata harcost.

Elítélése távollétében történt. A volt kémelhárító, a fasiszta kémszervezet tagja az igazságszolgáltatás elől megszökött és ismeretlen helyen tartózkodik.

Halálos gyermekszerencsétlenség a Kalandos-utcában

KOLOZSVÁR. — Megrendítő, halálos kimenetelű szerencsétlenség történt hétfőn reggel 9 órakor a Kalandos-utca 44 számú ház előtt. Balogh Péter 7 éves kisfiú, a ház előtt várakozott, mikor az egyik házbeli beljéről ki akarta nyitni a bejárat nagykapuját. A korhadtt alépitményből a kapu kiszakadt és teljes súlyával rádőlt a

járdán várakozó kis Balogh Péterre, aki hangos jajkiáltással összerogyott. A szerencsétlenül járt kisgyermeket beszállították a Református Kórházba, de még az úton kiszervevették. A rendőrség bünyügyi osztálya a szerencsétlenség körülményeinek tisztázására vizsgálatot indított.

FIGYELEM!

Központban 2 vagy 3 szoba konyha komfortos lakásért cserébe adok 1 szoba konyha komfortot központban. Egyszobás elő és lehetőleg fűdűszobás külön lahrészért egyszobát. Szükség esetén vállalom az illető más városba költöztetését vagy egyéb költségeinek megtérítését. Címeket a „Domus” irodába kérem leadni 8-9 óra között. Mária Királyné utca 24. Ugyanott új angora kartológép eladó.

ADÁS VÉTEL

RÁDIO modern, 3-1-2, méhszeti mérleg, ósaka tégla eladó. Mária királyné-ute 8. Házfelügyelő. 7188

RÁDIO modern, újipusu, ósón eladó. Forduló-utca 2. 7229

PIRZSA felvetőt megvételre keresek. Cím: Mariana, Dózsa György-utca 2. 7222

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 2 lej. Legkisebb hirdetés (10 szó) 20 lej. Állást keresőknek 10 szóig 15 lej. Cim a kiadóban és jegyig hirdetésenként 5 lej pótdíj fizetendő. Szöveg-hirdetés szavankint 5 lej. Közgazdasági hirdetés szavankint 6 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenként 4-5 lej. Házasság-levélzés 5 lej szavankint. Nyilttér szavankint 10 lej.

FIGYELEM!

Aprított tűzifa kapható olcsón. Fogoly-utca 8. 7223

FÜGEFA, tele terméssel, eladó. Galamb-utca 44, ajtó 3. 7221

JÓKARBAN lévő mély gyermekkorosi jutányosan eladó. Brassai-utca 7, kapusnál. 7226

350-ES DKW oldalkosaras, jó gumikkal eladó. Radák-utca 7. 7230

GAZ főzőkemenec, 4 lángú, 2 sütső, eladó. Gyulai Pál-utca 8. 5-6 óráig. 7234

SZÉKIVITELU dióhálok olcsón eladók, részletre is. Lukács asztalos, Unió-utca 24. 7213

DUPLASZÉLES szövegű eladó. Balassa-utca 16, I. emelet. 7231

ELADÓ 100 kilós vasmársa, kéziszer. Attila-ut 3, szuterin. 7228

HÁZ és berendezés sürgősen eladó. Muncitorilor-utca 33. 7218

RÁDIO VILÁG 1946-47. év összes számai kapható, számokint 40 lej. Rádiókönyv 1947. 400 lej. Pénz előzetes beküldése mellett plusz 20 lej portóló. ság, szállítja Libraria Vestul, Arad. F.

ÁLLAST KAPHAT

JÓL főző mindenest keresek. Jelentkezni 5-7-ig Wollheimer, Ciura-utca 4 szám. (Bartha Miklós-utcából). 7233

KERESÉK egy, lehetőleg egyedülálló varrónőt, aki napi két órát háztartásban is foglalkozna, két férfi részére. Cim a kiadóban. 7224

INGATLAN-LAKÁS

ÜRES szobákat fűd- és pincehasználatul átadnám cserébe butorozott szobáért. Cim a kiadóban. 7217

KOLONFELEK

LEGJUTÁNYOSABB árban kertészek részére virágcserepet készítünk. Márton Simon, Kányafői-ut 60. 7232

ELVÉSZETT egy számár a Dónát-ut és fenesi határ között. Ertesítést kér Miklós, Dónát-ut 160. 7227

ELVÉSZETT Lukács Róza Pata-utca 102 szám alatti lakos összes iratai. Megtaláló fenti címre adja le. 7216

MENYASSZONYI ruhák, fátlyak, koszoruk kiköleszítése a „Dahlia”-ban, Horca-ut 35. F.

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, több megűllyegyet legmagasabb áron veszek. Erős, Dávid Ferenc-utca 12. F.

Műnyerő Irodalmi és Nyomdai Műintézet Kolozsvár. — Feltételek, Képek, Műnyerő Irodalmi és Nyomdai Műintézet Kolozsvár. — No. 99. Esoc. tud. Cluj.